

Wybory samorządowe 2024

Szkolenie
Terytorialnych Komisji
Wyborczych - cz. II

Statystyka rejestracji list kandydatów na radnych i kandydatów na w/b/p

- 17 TKW zarejestrowało łącznie w **81** okręgach tylko 1 listę kandydatów na radnych (obsadzenie mandatu bez głosowania),
- wg stanu na dzień 15/03/2024 w **12** gminach został zarejestrowany tylko 1 kandydat na wójta (głosowanie na jednego kandydata), w **1** gminie zarejestrowano **8** kandydatów.

Zadania TKW do dnia głosowania

- Przyznanie numerów listom kandydatów
- Ustalenie treści i zarządzenie druku kart do głosowania
- Ustalenie harmonogramu druku i dostarczenia kart do głosowania obwodowym komisjom wyborczym
- Ustalenie treści obwieszczenia o zarejestrowanych listach kandydatów i kandydatach na w/b/p
- Dokonywanie zmian w zarejestrowanych listach

Posiedzenie TKW

- **Termin:**
najpóźniej do 18 marca br. (poniedziałek), najlepiej w dniu 15 lub 16 marca br.
- **Skład:**
umożliwiający podejmowanie uchwał (co najmniej połowa liczby ustawowej, w tym przewodniczący lub zastępca)

Losowanie numerów list kandydatów

Przyznane jednolite numery list:

- PKW - numery od 1 do 6,
- Komisarz Wyborczy w Bydgoszczy I – numery od 7 do 9,
- Komisarze Wyborczy w Toruniu – numery od 10 do 13,

Do wylosowania:

- Gminne/Miejskie Komisje Wyborcze – numery, po przyznanych przez KW w Toruniu, w zależności od nr przyznanych w powiecie,
- Miejskie KW w miastach na prawach powiatu – od nr **10** do .....

Losowanie numerów list kandydatów

- Informacja o terminie, miejscu i zasadach przyznawania numerów listom (wzór do wykorzystania został przesłany)
- Nieobecność zgłaszających listy **nie wstrzymuje losowania**
- Losowanie w dwóch etapach:
  - w pierwszej kolejności dla list komitetów, które zarejestrowały listy w **więcej niż jednym okręgu wyborczym**,
  - w drugiej kolejności dla list komitetów, które zarejestrowały listy tylko w **jednym okręgu wyborczym**,
- Protokół z losowania (wzór do wykorzystania został przesłany)
- Wprowadzenie numerów list do WOW,
- Uchwała o przyznanych numerach (szablon z WOW),
- Obwieszczenie o przyznanych numerach (szablon z WOW),
- Niezwłoczne podanie obwieszczenia do publicznej wiadomości: wywieszenie w siedzibie komisji oraz zamieszczenie w **Biuletynie Informacji Publicznej** organu obsługującego komisję

Karty do głosowania

Akty wykonawcze PKW:

- Uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 sierpnia 2018 r. w sprawie wzorów kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a ....
- Uchwała Nr 59/2024 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 12 lutego 2024 r. w sprawie wytycznych i wyjaśnień dotyczących druku i przechowywania kart do głosowania oraz trybu ich przekazania wraz z nakładkami na karty do głosowania sporządzonymi w alfabecie Braille'a ....

Ustalenie treści i zarządzenie druku kart do głosowania. TKW ustala:

- Zasady kontroli treści kart do głosowania,
- Nakład kart dla poszczególnych okręgów,
- Nakład kart dla poszczególnych obwodów w wyborach w/b/p,
- Rezerwę kart do głosowania i sposób jej dysponowania
- Harmonogram druku kart, ze szczególnym uwzględnieniem korekty składów drukarskich,
- Sposób i termin dostarczenia kart obwodowym komisjom wyborczym, zgodnie z ustaleniami Komisarza Wyborczego

Terminy związane z drukiem kart do głosowania:

- Ustalenie treści kart do głosowania i nakład kart dla poszczególnych okręgów do **18 marca br.**
- Zlecenie druku wybranym drukarniom - **niezwłocznie**
- Skład kart do głosowania, korekta wzorów kart z drukarni, dostarczenie pierwszej odbitki karty do Delegatury – **od 18 do 22 marca br.,**
- Rozpoczęcie druku – **najpóźniej 25 marca br.**
- Dostarczenie kart do przygotowania pakietów do głosowania korespondencyjnego – **26 marca br.**
- Dostarczenie kart dla obwodów – **do 4 kwietnia br.**

Nakładki na karty w alfabecie Braille`a:

- **Komplet nakładek (po 1 dla każdej okw) zostanie dostarczony do urzędów gmin, miast przez Wykonawcę do 4 kwietnia br.**

Zadania starostów, wójtów, burmistrzów, prezydentów miast dotyczące druku kart

- Wybór wykonawcy i zamówienie druku kart,
- Dokonanie ustaleń z wykonawcami w kwestii zabezpieczenia kart w procesie druku oraz ich prawidłowego zapakowania wg okręgów i obwodów,
- Ustalenie sposobu i terminu odbioru (dostawy) kart do głosowania,
- Ustalenie miejsca i sposobu przechowywania kart do czasu przekazania ich okw, (kontakt z Policją)
- Ustalenia zasad ewentualnego dodruku kart, lub ich przedruku w przeddzień lub w dniu głosowania.

Kolory tła kart do głosowania

- **Szare tło** – wybory do rad gmin (miast), miast na prawach powiatów, (3 otwory 7 mm)
- **Żółte tło** – wybory do rad powiatów, (2 otwory 7 mm)
- **Niebieskie tło** – wybory do sejmiku, (1 otwór 7 mm)
- **Różowe tło** – wybory wójta, burmistrza, prezydenta miasta (ścięty prawy górny róg o wymiarach 20 mm x 20 mm)

Karta do głosowania w wyborach do rad gmin w gminach liczących do 20 000 mieszkańców

- drukowana jest na papierze koloru białego, z tym że **nazwiska kandydatów drukowane są na szarym tle** (CMYK 0, 0, 0, 3);
- drukowana jest na papierze offsetowym o gramaturze 70 g/m² lub 80 g/m², **jednakowym rodzajem i wielkością czcionki dla wszystkich imion i nazwisk kandydatów**;
- jest jedną kartą, zadrukowaną jednostronnie, formatu:
- a) **210 mm x 297 mm** - jeżeli w okręgu wyborczym zarejestrowano do 15 kandydatów,
- 4) w prawym górnym rogu ma **wycięte trzy umiejscowione w poziomie otwory o średnicy 7 mm**.
- wzór karty i parametry techniczne określa **załącznik nr 1 do uchwały**;

Treść karty do głosowania

- w górnej lewej części oznaczenie "Okręg wyborczy nr ...".
- pośrodku karty, w górnej jej części, umieszczony jest napis

"KARTA DO GŁOSOWANIA w wyborach do Rady

..... w dniu .....

LISTY KANDYDATÓW NA RADNYCH".

- listy kandydatów na radnych umieszcza się w **jednej kolumnie, w kolejności ich numerów.**
- przed nazwiskiem i imionami każdego kandydata umieszczona jest w kolejności: **liczba porządkowa, kratka przeznaczona na oddanie głosu.**

Treść karty do głosowania

- pod **nazwiskiem i imionami kandydata** umieszczony jest wyraz "zgłoszony przez" lub "zgłoszona przez" skrót nazwy komitetu wyborczego oraz wyrazy "Lista numer ..." numer listy, a następnie symbol graficzny komitetu wyborczego, jeżeli komitet symbol taki posiada.
- druk skrótu nazwy komitetu wyborczego i numeru listy wykonuje się **mniejszą niż imiona i nazwiska czcionką**, jednakową dla wszystkich skrótów nazw komitetów wyborczych.
- **nazwiska kandydatów** oraz **skrótów nazw komitetów** wyborczych zgłaszających kandydatów muszą zostać zapisane **wersalikami**. Imię (imiona) kandydata zapisuje się w ten sposób, że pierwsza litera zapisana jest wersalikiem, a pozostałe literami tekstowymi.
- wielkość czcionki w danym okręgu wyborczym dostosowuje się odpowiednio do liczby znaków drukarskich w nazwiskach i imionach kandydatów;
- na karcie do głosowania **nie drukuje się oznaczenia** (obramowania) miejsca na symbol graficzny komitetu wyborczego (tj. kwadratu umieszczonego we wzorze karty do głosowania). Dotyczy to również sytuacji, gdy lista lub kandydat nie są oznaczeni symbolem graficznym komitetu wyborczego.

Treść karty do głosowania

Na karcie, w jej dolnej części, umieszcza się:

- informację o sposobie głosowania i warunkach ważności głosu,
- drukuje się odcisk pieczęci terytorialnej komisji wyborczej,
- oznacza się miejsce na umieszczenie pieczęci obwodowej komisji wyborczej.

Karta do głosowania w wyborach do rad gmin w gminach liczących powyżej 20 000 mieszkańców

- drukowana jest na papierze koloru białego, z tym że nazwiska kandydatów drukowane są na **szarym tle** (CMYK 0, 0, 0, 3),
- w prawym górnym rogu ma **wycięte trzy umiejscowione** w poziomie otwory o średnicy 7 mm;
- jedną kartą, zadrukowaną jednostronnie, formatu:
- a) 261 mm na 343 mm - jeżeli w okręgu wyborczym zarejestrowano **do 6 list kandydatów (Miasta Brodnica i Grudziądz)**,
- b) 420 mm na 500 mm - jeżeli w okręgu wyborczym zarejestrowano **do 15 list kandydatów (Miasto Toruń)**

Karta do głosowania - format

- Na kartach do głosowania w wyborach do rad gmin w gminach **liczących powyżej 20 000 mieszkańców**, listy kandydatów umieszcza się w wierszach w kolejności ich numerów, licząc od lewej do prawej, podając dla każdej listy symbol graficzny komitetu wyborczego, jeżeli komitet symbol taki posiada, i poprzedzony wyrazami "Lista nr ..." numer listy, a poniżej oznaczenie listy skrótem nazwy komitetu wyborczego,
- Na liście umieszcza się w kolejności liczbę porządkową, po niej kratkę przeznaczoną na oddanie głosu oraz nazwisko i imię (imiona) każdego kandydata,
- Dla każdej listy **przeznacza się jednakowe pole**,
- Wzór oraz warunki techniczne karty - **załącznik nr 3** do uchwały

Karta do głosowania w wyborach do rad powiatów

- drukowana jest na papierze koloru białego, z tym że nazwiska kandydatów drukowane są na **żółtym tle** (CMYK 0, 0, 18, 0),
- w prawym górnym rogu ma **wycięte dwa umiejscowione w poziomie otwory o średnicy 7 mm;**
- jedną kartą, zadrukowaną jednostronnie, formatu:
- a) 261 mm na 343 mm - jeżeli w okręgu wyborczym zarejestrowano **do 6 list kandydatów.**
- Wzór oraz szczegółowe warunki techniczne karty do głosowania w wyborach do rady powiatu – **załącznik nr 7** do uchwały.

Karta do głosowania w wyborach wójta, burmistrza, prezydenta miasta

Karta do głosowania w wyborach wójta, burmistrza, prezydenta miasta, w których głosuje się na więcej niż jednego kandydata:

- drukowana jest na papierze koloru białego, z tym że nazwiska kandydatów drukowane są **na różowym tle** (CMYK 0, 14, 14, 0);
- jest jedną kartą, zadrukowaną jednostronnie, formatu:
- 210 mm na 342 mm - jeżeli zarejestrowano do 15 kandydatów,
- karta do głosowania **ma ścięty prawy górny róg** o wymiarach 20 mm x 20 mm

Treść karty do głosowania

- Pośrodku karty, w górnej jej części, umieszczony jest napis
"KARTA DO GŁOSOWANIA w wyborach .....
w dniu ..... r.",
- poniżej - "Kandydaci na .....".
- Nazwiska i imiona kandydatów umieszcza się w jednej kolumnie, w **kolejności alfabetycznej**.
- Przed nazwiskiem i imionami każdego kandydata umieszczona jest:
  - w kolejności liczba porządkowa,
  - kratka przeznaczona na oddanie głosu,
  - a pod nazwiskiem i imionami kandydata umieszczony jest skrót nazwy komitetu wyborczego poprzedzony wyrazami "zgłoszony przez" lub "zgłoszona przez" oraz symbol graficzny komitetu wyborczego, jeżeli do zgłoszenia kandydata symbol ten załączono,
- Wzór oraz warunki techniczne karty do głosowania – **zał. nr 19 do uchwały**

Karta do głosowania w wyborach wójta, burmistrza, prezydenta miasta, w których głosuje się na jednego kandydata

- jest jedną kartą, zadrukowaną jednostronnie, formatu **210 mm na 148 mm**,
- pośrodku karty, w górnej jej części, umieszczony jest napis
"KARTA DO GŁOSOWANIA
w wyborach ..... w dniu ..... r.
Kandydat na .....
zgłoszony/a przez ....." ,
- oraz symbol graficzny komitetu wyborczego, jeżeli do zgłoszenia kandydata symbol ten załączono.

Karta do głosowania w wyborach wójta

- Z lewej strony karty przed nazwiskiem i imieniem (imionami) kandydata umieszcza się symetrycznie wyraz "**TAK**" i odpowiednią kratkę, a niżej wyraz "**NIE**" i odpowiednią kratkę.
- Wzór oraz szczegółowe warunki techniczne karty do głosowania w wyborach wójta, burmistrza, prezydenta miasta, w których głosuje się na jednego kandydata, określa załącznik nr **21 do uchwały**.

Treść kart do głosowania – załączniki do uchwały

- Po przyznaniu numerów listom kandydatów będzie możliwe wygenerowanie danych do składu karty do głosowania dla każdego okręgu wyborczego z systemu wsparcia organów wyborczych WOW.
- Oryginalny odcisk pieczęci TKW należy zeskanować i w formie elektronicznej przekazać do drukarni.
- Pieczęć TKW nie może być wykonana w programie graficznym.
- Miejsce na odcisk pieczęci obwodowej komisji wyborczej to okrąg o średnicy 25 mm umieszczony w dolnej części karty po lewej stronie.

Nakład kart do głosowania

- **Nakład kart do głosowania powinien być równy liczbie uprawnionych do głosowania (zestawienie nakładu z WOW).**
- **Rezerwa kart do głosowania 5% z ustalonego nakładu (poza obwodami odrębnymi)**
- **W obwodach odrębnych nakład dla obwodu 100% miejsc w placówce.**

Nakład kart do głosowania

Do ustalenia nakładu należy przyjąć:

- dokładność **do 10**,
- zaokrąglanie do **najbliższej wartości całkowitej**,
- w okręgach, w których **nie przeprowadza się** głosowania w wyborach do rady gminy należy usunąć z wykazu z nakładem ilość kart dla tego okręgu.
- W okręgu obejmującym więcej niż jeden obwód należy dodatkowo podać liczbę kart, które należy dostarczyć do każdego obwodu głosowania, wchodzącego w skład tego okręgu.

Rezerwa kart do głosowania

- Wybory do rad gmin, rad powiatów – odrębnie dla każdego okręgu wyborczego (**5%** nakładu)
- Wybory wójta, burmistrza, prezydenta miasta – dla gminy
- Rezerwa **deponowana w urzędach gmin/miast**
- Dysponentem rezerwy jest **wyłącznie właściwa TKW.**

Pakowanie i oznakowanie paczek - Gmina

KARTY DO GŁOSOWANIA Wybory do Rady

Gminy.....

Obwód głosowania nr

.....

Okręg wyborczy nr

.....

Liczba kart do głosowania

.....

Pakowanie i oznakowanie paczek - Wójt

KARTY DO GŁOSOWANIA

Wybory Wójta Gminy .....

Obwód głosowania nr .....

Liczba kart do głosowania .....

Pakowanie i oznakowanie paczek - Powiat

KARTY DO GŁOSOWANIA

Wybory do Rady Powiatu .....

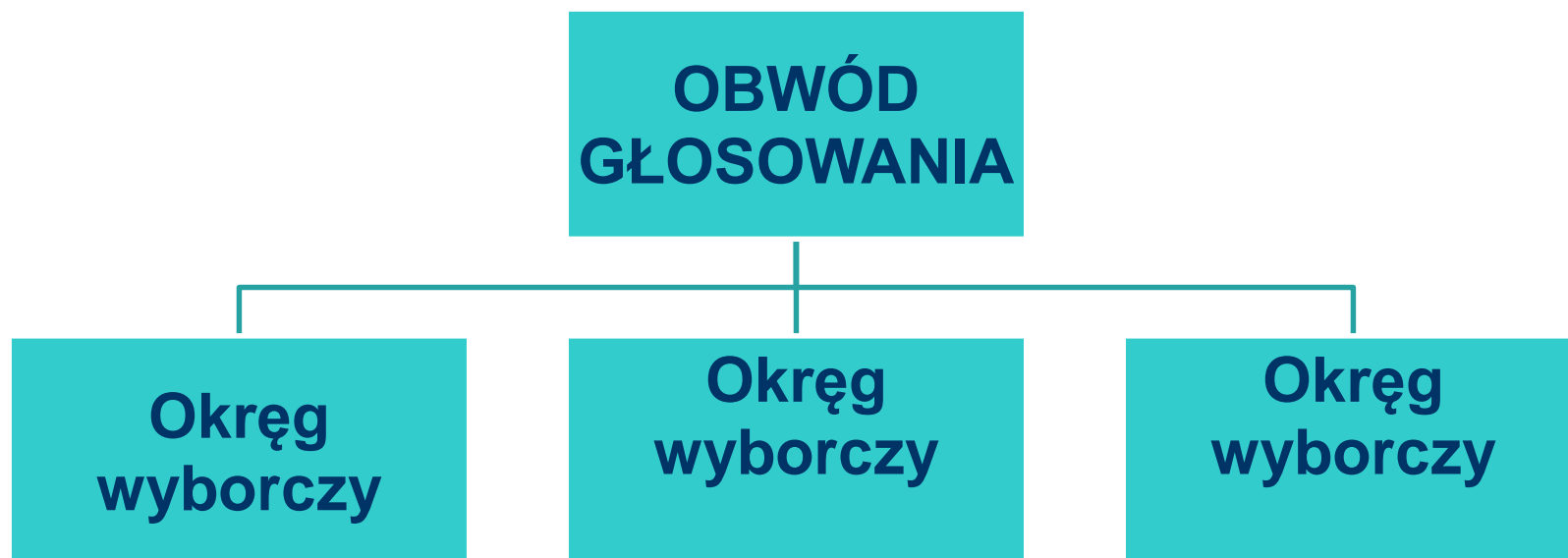
Gmina/Miasto .....

Okręg wyborczy nr .....

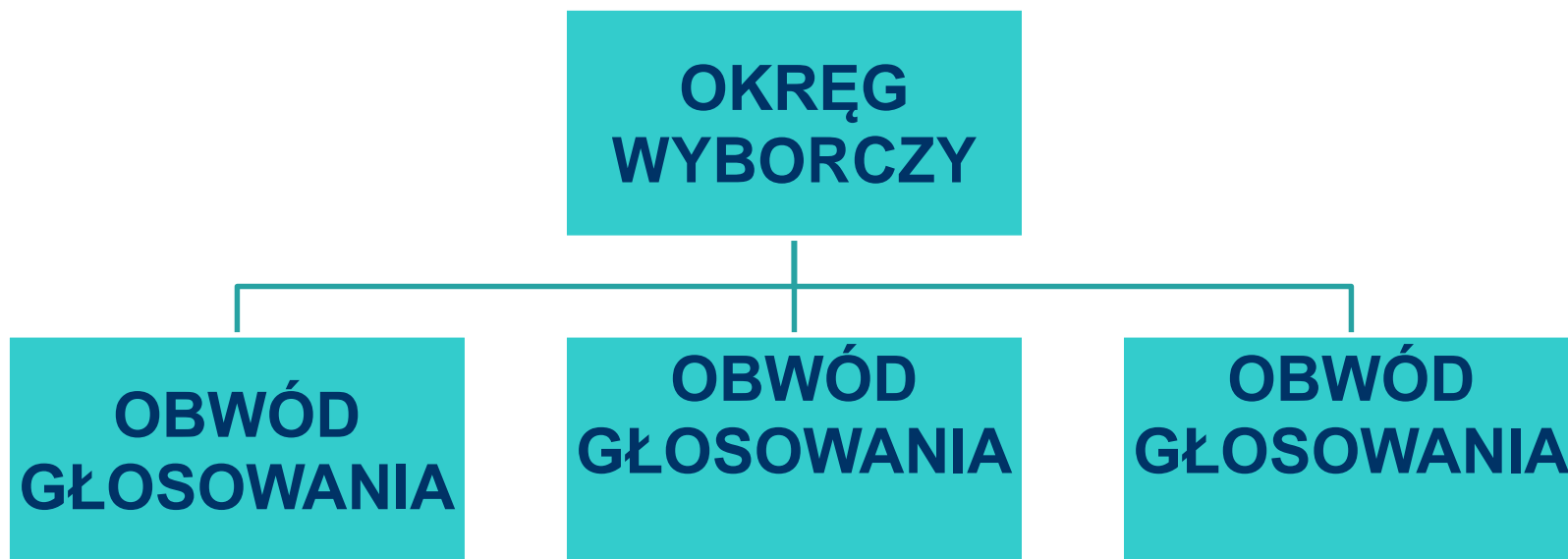
Obwód głosowania nr .....

Liczba kart do głosowania .....

Głosowanie w gminach do 20 tys.

Głosowanie w Miastach Brodnica, Grudziądz i Toruń

Obwieszczenie o zarejestrowanych listach kandydatów na radnych

- **Obwieszczenie sporządza się wg okręgów wyborczych**
- **Listy umieszcza się w kolejności przyznanych im numerów**
- **Obowiązkowe elementy obwieszczenia:**
  - numer listy
  - skrót nazwy komitetu
  - nazwiska i imiona kandydatów
  - wiek
  - miejsce zamieszkania
- **Dodatkowe elementy obwieszczenia (w zależności od przypadku):**
  - poparcie kandydata
  - treść oświadczenia lustracyjnego stwierdzającego fakt pracy, służby lub współpracy z organami bezpieczeństwa państwa

Obwieszczenie o zarejestrowanych listach kandydatów

- Treść obwieszczenia należy wygenerować z systemu „WOW”.
- Wielkość, rodzaj i krój czcionki musi być jednakowy w stosunku do wszystkich oznaczeń list i kandydatów.
- Nazwisko kandydata i skrót nazwy komitetu piszemy wersalikami
- W przypadku dużej liczby list i kandydatów można dokonać wyciągów dla poszczególnych okręgów wyborczych.

Obwieszczenie o zarejestrowanych kandydatach na w/b/p

- **Obwieszczenie sporządza się w kolejności alfabetycznej nazwisk kandydatów**
- **Obowiązkowe elementy obwieszczenia:**
  - nazwiska i imiona kandydatów
  - wiek
  - wykształcenie
  - miejsce zamieszkania
  - skrót nazwy komitetu zgłaszającego kandydata
  - nazwa partii do której należy kandydat (w przypadku braku przynależności określenie: „nie należy do partii politycznej”)
- **Dodatkowe elementy obwieszczenia (w zależności od przypadku):**
  - poparcie kandydata nazwą lub skrótem partii lub organizacji popierającej
  - treść oświadczenia lustracyjnego stwierdzającego fakt pracy, służby lub współpracy z organami bezpieczeństwa państwa

Zmiany w zarejestrowanych listach kandydatów

TKW skreśla z zarejestrowanej listy kandydata, który:

- zmarł,
- utracił prawo wybieralności,
- złożył nieprawdziwe oświadczenie lustracyjne,
- złożył oświadczenie na piśmie o wycofaniu zgody na kandydowanie,
- rozwiązanie komitetu wyborczego.

Postępowanie TKW w przypadku wystąpienia przyczyn powodujących zmiany na listach

- **Niezwłocznie powiadamia Komisarza Wyborczego,**
- **TKW podejmuje uchwałę w/s skreślenia kandydata (unieważnienia listy),**
- **Niezwłocznie zawiadamia właściwego pełnomocnika,**
- **Zawiadamia wyborców właściwego okręgu wyborczego w formie obwieszczenia,**
- **Dokonuje odpowiednich zmian w systemie „WOW”.**

Przyczyny skreślenia kandydata na w/b/p

- **Wycofanie na piśmie zgody na kandydowanie,**
- **Brak prawa wybieralności,**
- **Śmierć kandydata,**
- **Rozwiązanie komitetu wyborczego**

Postępowanie TKW w przypadku wystąpienia przyczyn powodujących skreślenie kandydata na w/b/p

- **TKW podejmuje uchwałę w/s skreślenia kandydata,**
- **Niezwłocznie zawiadamia właściwego pełnomocnika,**
- **Zawiadamia wyborców gminy w formie obwieszczenia,**
- **Powiadamia Komisarza Wyborczego (przesyła kopię uchwały,**
- **Dokonuje odpowiednich zmian w systemie WOW.**

Postępowanie TKW w przypadku zarejestrowania 1 kandydata na w/b/p

- **TKW podejmuje uchwałę o przeprowadzeniu głosowania tylko na jednego kandydata,**
- **Podaje uchwałę do wiadomości wyborców gminy,**
- **Powiadamia Komisarza Wyborczego (przesyła kopię uchwały).**

Postępowanie TKW w przypadku skreślenia jedynego kandydata na w/b/p

- TKW podejmuje uchwałę o nieprzeprowadzaniu bezpośrednich wyborów w/b/p,
- Podaje uchwałę do publicznej wiadomości wyborców gminy,
- Powiadamia Komisarza Wyborczego (przesyła kopię uchwały),
- Dokonuje odpowiednich zmian w systemie „WOW”.

Szkolenie TKW – zadania Komisji w przeddzień i w dniu wyborów

**Wideokonferencja planowana jest na dzień
4 kwietnia 2024 r.**

Szkolenie TKW cz. 2

Pytania?

Szkolenie TKW cz. II

- Dziękuję Państwu za uwagę.